

NAVF's

UTREDNING SINSTITUTT

NORGES
ALMENVITENSKAPELIGE
FORSKNINGSRÅD

1975: 9

Utredninger om forskning
og høyere utdanning

Tilgang på artianere og nye elever til gymnaset

Gymnas Entrants and
Gymnas Graduates

INSTITUTE FOR STUDIES IN RESEARCH
AND HIGHER EDUCATION

The Norwegian Research Council
for Science and the Humanities.

1975: 9

Utredninger om forskning
og høyere utdanning

Tilgang på artianere og nye elever til gymnaset

Gymnas Entrants and
Gymnas Graduates

F O R O R D

Denne meldingen gir oversikter over elevtall i første klasse i gymnaset og antall uteksaminerte fra gymnaset i 1974 sammenlignet med tidligere år. Den inneholder opplysninger om elevfrekvens og artianerfrekvens for hele landet og for de enkelte fylker, og om gymnasiastenes og artianerenes fordeling på gymnaslinjer og kjønn.

Sekretær Tone Holter Andersen har ledet arbeidet med meldingen.

Oslo, november 1975

Sigmund Vangsnes

ELEVILGANGEN TIL GYMNASET

Høsten 1974 begynte vel 22 200 nye elever i første klasse i gymnaset - dvs. 36.1 prosent av antall 16½-åringer i landet. Dette er en økning i elevfrekvens (nye elever i prosent av 16½-åringer) på 1.2 prosentenheter i forhold til 1973. På ti år har den årlige tilstrømmingen av elever til gymnaset økt med vel 7 400 nye elever - fra 14 850 i 1964 - dvs. en økning på 50 prosent. Elevfrekvensen i det samme tidsrom har økt med 12.8 prosentenheter - fra 23.3 i 1964.

Geografisk fordeling.

Det er store geografiske forskjeller i elevfrekvensen. Den var høyest i Oslo og Akershus med 51 prosent og lavest i Finnmark og Troms med henholdsvis 21.9 og 25.7 prosent, i 1974. De øvrige fylker lå alle mellom 31.2 og 38.1 prosent. Det er imidlertid skjedd en sterk utjevning av elevfrekvensene mellom de ulike deler av landet den siste tiårsperioden. For landet som helhet økte elevfrekvensen med ca. 75 prosent fra 1964 til 1974. I Oslo og Akershus var veksten ca. 35 prosent, mens det i de fylker som hadde lavest elevfrekvens i 1964: Finnmark, Troms, Nordland og Sogn og Fjordane fant sted en tre- til firedobling av elevfrekvensen i løpet av perioden.

Kvinnelige gymnaselever.

Den siste relativt sterke økningen i tilstrømmingen av jenter til gymnaset begynte i 1968. Antall kvinnelige førstegymnasiaster økte med 64.1 prosent fra 1967 til 1974, mens antall gutter i samme tidsrom økte med 23.8 prosent.

I denne forbindelse kan det være av interesse å se på utviklingen i noe lenger historisk perspektiv: Tradisjonelt har forholdsvis flere gutter enn jenter påbegynt gymnasutdanning; andelen jenter økte raskt fra ca. 10 til 33 prosent i løpet av de første femten år av dette århundre.

I de følgende 25 år var ca. tredjeparten eller litt færre av de nye gymnaselevene kvinner; i løpet av krigsårene (1940-1945) kom andelen opp i 40 prosent, og viste bare ubetydelige variasjoner de neste 15 år. Fra begynnelsen av 1960-årene begynte andelen igjen gradvis å øke, og de siste 7 - 8 år har økningen akselerert, slik at andelen jenter av de nye gymnaselevene høsten 1974 var kommet opp i 51 prosent (tabell 5). Elevfrekvensen for jenter var da 37.6 og for gutter 34.6 (tabell 4). Dette gjelder landet som helhet. Beregning av elevfrekvens i de ulike landsdeler eller fylker viser at elevfrekvensen var høyere for gutter enn for jenter i bare 7 av fylkene. For Østlands- og Agderfylkene samlet var elevfrekvensen for jentene 41.4 mot 38.2 for guttene. I Vestlandsfylkene og Trøndelag var elevfrekvensen 35.0 for jenter, 31.8 for gutter. I Nord-Norge var elevfrekvensen for jenter 28.3, for gutter 27.7. (Tabell 5.)

Fordeling på linjer.

Førstegymnasiastenes valg av linjer årene 1962-1974 fremgår av tabellene 6, 7 og 8. Tabellene viser at en stadig økende andel begynner i reformgymnas, som ikke er linjedelt før i annen klasse. Det kan derfor ikke ut fra denne statistikken trekkes endelige konklusjoner om gymnasiastenes linjevalg. Høsten 1974 begynte 13.4 prosent av de nye gymnaselevene i reformgymnas, og hadde således ennå ikke valgt linje. Av de som hadde valgt linje hadde vel 46 prosent valgt en av reallinjene - ti år tidligere var andelen 47 prosent, knapt 39 prosent begynte på en av språklinjene - mot vel 42 prosent ti år tidligere, vel 11 prosent begynte på økonomisk gymnas - andelen ti år tidligere var knapt 11 prosent, knapt 4 prosent begynte på samfunnslinje som ikke fantes i 1964.

Valg av gymnaslinje er altså foreløpig ukjent for 13.4 prosent av tilstrømningen til gymnaset høsten 1974. Anslag basert på Statistisk Sentralbyrås statistikk over elever i videregående skoler 1. oktober 1974 viser at annengymnasiastene i reformgymnas fordelte seg med 41 prosent på naturfaglig linje, knapt 25 prosent på språkfaglig og vel 34 prosent på samfunnsfaglig linje. 10.7 prosent av elevene i annen gymnasklasse i gym-

naset gikk i reformgymnas - 10.8 prosent av guttene og 10.5 prosent av jentene.

Andelen av førstegymnasiaster i reformgymnas må ventes å øke raskt de nærmeste år, dersom Kirke- og undervisningsdepartementets forslag om å gjennomføre den nye strukturen for alle nye førsteklasseer i gymnaset innen høsten 1979 skal følges.

Fordeling på linjer og kjønn.

Det er store kjønnsmessige forskjeller når det gjelder valg av linje. Størstedelen av jentene velger språklige linjer, mens storparten av guttene velger real/naturfaglinje. Slik har det stort sett vært siden engelsklinjen ble etablert ved århundreskiftet. Helt frem til de første etterkrigsårene svinget andelen av jentene som valgte reallinje mellom 10 og 20 prosent. Med etableringen av naturfaglinjen i 1948 kan det spores en ganske svak stigning i andelen av jentene som begynte på denne linjen og reallinjen tilsammen.

Siden reformgymnas ikke er linjedelt for førstegymnasiastenes vedkommende, er det heller ikke mulig å angi eksakt hvor store andeler av jentene eller av guttene som velger de ulike linjer. Med samme kilde for fordeling av elevene i annen klasse i reformgymnas som i foregående avsnitt fremgår det tydelig at også her er språkfaglig linje en "typisk jentelinje", med nær 80 prosent jenter. Anslagene viser at nær 40 prosent av jentene gikk på språkfaglig linje, knapt 10 prosent av guttene. Naturfaglig linje hadde vel 28 prosent av jentene, vel 53 prosent av guttene. Ved samfunnsfaglig linje var forskjellen mellom kjønnene mindre - nær 32 prosent av jentene og ca. 37 prosent av guttene.

I vanlig gymnas har den relative økningen av jenter gitt utslag i større andel jenter blant elevene både på reallinjene (fra knapt 23 prosent i 1964 til ca. 32 prosent i 1974) og språklinjene (fra vel 66 prosent i 1964 til nær 75 prosent i 1974). Ved økonomisk gymnas har andelen kvinnelige elever svinget litt, men var litt høyere i 1974 enn i 1964 - ca. 43 prosent mot knapt 40 prosent i 1964. (Se for øvrig tabell 8.)

Tabell 1. Elever i første klasse i gymnaset¹⁾, absolutte tall og i prosent av 16½-åringer.

Table 1. Pupils in the first class at the Gymnas - absolute numbers and as a percentage of the population aged 16½ years.

Skoleår Year	Antall personer i alder 16½ år ²⁾ Population aged 16½ years	Antall elever i første klasse i gymnaset ¹⁾ Pupils in first class at Gymnas	Elevfrekvens Pupil frequency
1962/63	64 946	13 331	20.5
1963/64	66 320	14 133	21.3
1964/65	63 744	14 850	23.3
1965/66	61 688	15 109	24.5
1966/67	60 288	15 231	25.3
1967/68	59 296	15 631	26.4
1968/69	59 556	17 169	28.8
1969/70	60 812	18 499	30.4
1970/71	60 925	19 243	31.6
1971/72	61 177	20 077	32.8
1972/73	61 987	20 710	33.4
1973/74	62 027	21 645	34.9
1974/75	61 525	22 214	36.1

1) 1. klasse i 3-årig gymnas, 2. klasse i 4-årig og 3. klasse i 5-årig gymnas svarer til klasseserier D i Statistisk Sentralbyrås statistikk.

2) Tallene for 16½-årige er beregnet på grunnlag av Statistisk Sentralbyrås årlige oppgaver over folkemengden.

Kilde: Statistisk Sentralbyrå. Tallene for 1974 er supplert med opplysninger fra Gymnasrådet om privatistklasser.

Tabell 2. Elever i første klasse i gymnaset etter skolefylke og år.
 Table 2. Pupils in the first class at the Gymnas by county and year.

Skole- fylke County	Antall elever i 1. gymnas ¹⁾ Number of pupils in the first class at the Gymnas								
	1962/ 63	1964/ 65	1966/ 67	1968/ 69	1970/ 71	1971/ 72	1972/ 73	1973/ 74 ²⁾	1974/ 75
Østfold	749	809	784	959	978	1045	1113	1207	1177
Oslo og Akershus	4212	4073	3706	4085	4964	5045	5140	5185	5453
Hedmark	551	595	583	721	801	849	890	1005	957
Oppland	502	607	638	704	757	741	831	987	889
Buskerud	598	639	746	891	933	943	948	1060	1063
Vestfold	617	635	677	788	866	870	957	930	950
Telemark	637	684	706	772	800	823	821	814	877
Aust-Agder	259	329	324	328	407	418	440	407	442
Vest-Agder	418	576	619	679	702	735	729	727	799
Rogaland	906	1064	1118	1187	1296	1369	1444	1452	1495
Hordaland og Bergen	1227	1547	1597	1751	1813	1793	1908	2189	2142
Sogn og Fjordane	151	193	227	367	427	461	533	582	570
Møre og Romsdal	534	717	799	836	913	1025	1015	1067	1305
Sør-Trøndelag	823	861	957	1106	1145	1366	1143	1235	1289
Nord-Trøndelag	313	344	420	450	524	566	690	665	634
Nordland	538	704	793	944	1126	1197	1260	1257	1276
Troms	215	274	345	358	491	526	547	577	589
Finnmark	81	199	192	243	300	305	301	299	287
Hele landet Whole country	13331	14850	15231	17169	19243	20077	20710	21645	22214

- 1) 1. klasse i 3-årig gymnas, 2. klasse i 4-årig og 3. klasse i 5-årig gymnas svarer til klassetrinn D i Statistisk Sentralbyrås statistikk.
- 2) Tallene for året 1973/74 er ikke helt sammenlignbare med tallene for de øvrige år, idet de ikke inkluderer elever ved skoler uten eksamensrett.

Tabell 3. Elever i første klasse i gymnasen i prosent av 16½-åringer, etter skolefylke og år.

Table 3. Pupils in the first class at the Gymnas as a percentage of the population aged 16½ years, by county and year.

Skolefylke <i>County</i>	Elevfrekvens <i>Pupil frequency</i>								
	1962/ 63	1964/ 65	1966/ 67	1968/ 69	1970/ 71	1971/ 72	1972/ 73	1973/ 74 ²⁾	1974 75
Østfold	20.3	22.5	23.6	29.7	29.2	31.6	32.8	34.8	34.
Oslo og Akershus	37.7	39.3	38.3	43.5	48.5	48.7	49.7	48.2	51.
Hedmark	16.1	17.9	19.5	24.9	28.8	30.6	30.7	35.0	33.
Oppland	16.0	19.9	22.0	26.0	28.1	27.1	29.5	35.4	32.
Buskerud	20.4	22.5	25.8	31.4	32.0	31.9	31.2	34.9	35.
Vestfold	20.4	20.9	26.3	29.7	30.9	31.5	34.3	32.6	33.
Telemark	24.0	26.6	28.3	31.2	32.1	33.2	32.3	32.5	35.
Aust-Agder	18.7	22.9	25.1	25.4	31.6	33.0	34.7	31.3	33.
Vest-Agder	22.1	29.7	33.0	34.0	34.4	35.6	34.5	35.0	38.
Rogaland	20.9	25.0	25.6	26.7	28.1	29.4	31.1	31.2	31.
Hordaland og Bergen	19.7	24.4	26.4	29.3	29.5	29.3	31.2	35.5	34.
Sogn og Fjordane	8.3	10.5	12.9	20.9	24.1	25.9	29.8	33.9	33.
Møre og Romsdal	13.0	17.7	20.5	20.7	22.7	25.1	24.6	26.0	32.
Sør-Trøndelag	21.3	23.1	24.7	32.0	31.9	37.1	30.5	33.5	35.
Nord-Trøndelag	13.4	15.1	19.6	20.8	25.3	27.5	32.5	32.3	32.
Nordland	10.9	14.5	17.5	21.7	26.1	27.9	28.7	29.7	31.
Troms	8.3	10.6	14.1	15.1	20.3	21.8	22.3	24.1	25.
Finnmark	5.7	9.7	12.4	16.5	21.2	21.5	21.6	21.9	21.
Hele landet <i>Whole country</i>	20.5	23.3	25.3	28.7	31.6	32.8	33.4	34.9	36.

- 1) Tallene for 16½-åringer i de enkelte fylker for årene 1962/63-1964/65 er beregnet på grunnlag av folketellingen i 1960 og Statistisk Sentralbyrås årlige oppgaver over den totale folkemengde. Fra og med 1965/66 bygger tallene på Statistisk Sentralbyrås personregister (publikasjonene: Folkemengden etter alder pr. 31. desember 1965, 1967, 1969, 1970, 1972 og 1973). Det må her gjøres oppmerksom på at det i denne fremstillingen dreier seg om elever som går på skole i vedkommende fylke, regnet i prosent av årskullet i fylket. Det er ikke korrigeret for elever hjemmehørende i andre fylker.
- 2) Elevfrekvensene for året 1973/74 er ikke helt sammenlignbare med elevfrekvensene for de øvrige år, idet de ikke inkluderer elever ved skoler uten eksamensrett.

Tabell 4. Elever i første klasse i gymnaset i prosent av 16½-åringer etter skolefylke, år og kjønn.

Table 4. Pupils in the first class at Gymnas as a percentage of the population aged 16½ years by county, year and sex.

Skole- fylke <i>County</i>	E l e v f r e k v e n s <i>Pupil frequency</i>							
	1965/66		1970/71		1972/73		1974/75	
	Gut- ter <i>Boys</i>	Jen- ter <i>Girls</i>	Gut- ter <i>Boys</i>	Jen- ter <i>Girls</i>	Gut- ter <i>Boys</i>	Jen- ter <i>Girls</i>	Gut- ter <i>Boys</i>	Jen- ter <i>Girls</i>
Østfold	27.7	23.3	30.4	26.9	32.1	33.5	33.0	35.9
Oslo og Akershus	39.9	35.8	50.9	46.2	50.7	48.6	49.6	52.3
Hedmark	21.4	17.6	29.7	27.8	30.6	30.8	30.2	36.9
Oppland	22.8	21.5	27.1	29.2	28.7	30.3	31.1	33.2
Buskerud	24.7	22.8	30.8	33.2	29.8	32.7	33.1	38.0
Vestfold	28.8	20.4	33.1	28.7	34.3	34.3	30.6	35.6
Telemark	32.1	23.6	33.4	30.8	34.9	29.7	34.9	36.8
Aust-Agder	29.2	22.2	33.6	29.6	38.4	31.0	30.5	37.0
Vest-Agder	31.1	28.1	37.9	30.7	36.0	32.8	39.1	37.2
Rogaland	26.9	21.5	28.8	27.3	31.0	31.2	28.9	34.3
Hordaland og Bergen	26.3	20.9	31.5	27.5	31.1	31.4	32.1	37.1
Sogn og Fjordane	11.5	12.6	24.2	23.9	27.6	32.1	33.0	33.0
Møre og Romsdal	21.4	15.9	25.3	20.0	26.7	22.2	31.2	33.8
Sør-Trøndelag	29.2	22.8	32.6	31.3	29.4	31.6	37.5	36.0
Nord-Trøndelag	19.4	15.5	27.0	23.6	32.5	32.4	32.5	32.4
Nordland	18.1	15.1	28.8	23.2	29.5	27.9	30.6	31.9
Troms	15.0	10.7	21.6	19.1	21.8	22.9	24.6	26.7
Finmark	16.4	10.1	21.3	21.2	22.6	20.6	23.7	20.0
Hele landet <i>Whole country</i>	26.7	22.2	33.1	30.0	33.7	33.1	34.6	37.6

Tabell 5. Prosentandel jenter av elevene i første klasse i gymnaset etter skolefylke og år.

Table 5. Female percentage in the first class at the Gymnas by county and year.

Skolefylke <i>County</i>	1962/ 63	1964/ 65	1966/ 67	1968/ 69	1970/ 71	1972/ 73	1973/ 74	1974/ 75
Østfold	43.3	44.5	47.8	47.7	45.7	49.3	47.2	51.8
Oslo og Akershus	46.2	44.1	45.8	47.6	47.5	47.6	49.7	50.7
Hedmark	45.6	42.7	43.4	48.6	46.7	49.9	47.1	53.8
Oppland	44.4	47.4	49.4	50.4	51.3	49.6	50.9	49.7
Buskerud	44.6	45.7	45.4	44.6	51.2	51.2	53.7	51.0
Vestfold	44.9	42.4	39.9	44.3	45.5	49.2	48.2	52.2
Telemark	37.4	41.8	42.6	47.3	46.0	44.5	50.6	50.2
Aust-Agder	36.7	37.1	40.4	40.5	46.2	44.8	47.4	54.5
Vest-Agder	38.8	38.5	42.3	47.0	43.3	46.0	49.7	48.9
Rogaland	40.8	44.5	43.6	43.0	47.9	50.1	49.1	53.3
Hordaland og Bergen	42.5	42.8	43.0	45.1	45.2	48.9	50.9	52.2
Sogn og Fjordane	31.8	35.8	45.8	44.4	47.5	52.2	53.3	49.3
Møre og Romsdal	38.2	37.5	40.9	40.4	43.4	44.0	47.8	50.3
Sør-Trøndelag	41.9	45.6	45.0	45.9	48.9	51.3	49.8	49.0
Nord-Trøndelag	36.4	39.5	38.3	37.3	46.4	48.6	48.9	47.4
Nordland	36.4	39.6	39.1	43.6	42.0	47.5	45.4	49.9
Troms	40.9	39.8	36.8	40.5	46.2	49.5	48.0	51.4
Finmark	33.3	41.7	50.0	44.4	47.3	48.8	43.5	44.9
Hele landet <i>Whole country</i>	42.7	42.9	43.8	45.5	46.7	48.4	49.3	51.0

Tabell 6. Elever i første klasse i gymnaset etter linje, år og kjønn.
 Table 6. Pupils in the first class at the Gymnas by type of course,
 year and sex. (B=Boys, G=Girls, T=Total).

År Year	Elever Pupils	Vanlig gymnas				Reform- gymnas Experimen- tal courses	Alle linjer All courses
		Real- linjer Science courses	Språk- linjer Arts courses	Samfunns- linje Social Sc. course	Økonomisk gymnas Commer- cial course		
1962/63	Gutter B	5 084	1 797	-	751	-	7 632
	Jenter G	1 433	3 802	-	464	-	5 699
	Sum T	6 517	5 599	-	1 215	-	13 331
1964/65	Gutter B	5 398	2 117	-	971	-	8 486
	Jenter G	1 583	4 152	-	629	-	6 364
	Sum T	6 981	6 269	-	1 600	-	14 850
1966/67	Gutter B	5 509	2 034	-	1 012	-	8 555
	Jenter G	1 602	4 354	-	720	-	6 676
	Sum T	7 111	6 388	-	1 732	-	15 231
1968/69	Gutter B	6 037	2 199	10	1 112	-	9 358
	Jenter G	1 958	5 105	16	732	-	7 811
	Sum T	7 995	7 304	26	1 844	-	17 169
1970/71	Gutter B	6 111	2 211	26	1 286	626	10 260
	Jenter G	2 176	5 374	27	832	574	8 983
	Sum T	8 287	7 585	53	2 118	1 200	19 243
1971/72	Gutter B	6 372	2 228	41	1 138	768	10 547
	Jenter G	2 429	5 447	45	844	765	9 530
	Sum T	8 801	7 675	86	1 982	1 533	20 077
1972/73	Gutter B	6 346	2 308	54	1 137	843	10 688
	Jenter G	2 602	5 476	135	867	942	10 022
	Sum T	8 948	7 784	189	2 004	1 785	20 710
1973/74 ¹⁾	Gutter B	6 326	2 155	216	1 238	1 041	10 976
	Jenter G	2 733	5 706	389	809	1 032	10 669
	Sum T	9 059	7 861	605	2 047	2 073	21 645
1974/75	Gutter B	6 048	1 918	269	1 239	1 421	10 895
	Jenter G	2 837	5 557	445	932	1 548	11 319
	Sum T	8 885	7 475	714	2 171	2 969	22 214

1) Tallene for året 1973/74 er ikke helt sammenlignbare med tallene for de øvrige år, idet de ikke inkluderer elever i skoler uten eksamensrett.

Tabell 7. Elever i første klasse i vanlig gymnas prosentfordelt på linjer etter år og kjønn.

Table 7. Pupils in the first class at the Gymnas by type of course, year and sex. Percentages.

År Year	Elever Pupils	Real- linjer Science courses	Språk- linjer Arts courses	Samfunns- linje Social Sc. course	Økonomisk gymnas Commercial course	Alle linjer All courses
1962/63	Gutter <i>Boys</i>	66.7	23.5	-	9.8	100
	Jenter <i>Girls</i>	25.1	66.8	-	8.1	100
	Sum <i>Total</i>	48.9	42.0	-	9.1	100
1964/65	Gutter <i>Boys</i>	63.6	25.0	-	11.4	100
	Jenter <i>Girls</i>	24.9	65.2	-	9.9	100
	Sum <i>Total</i>	47.0	42.2	-	10.8	100
1966/67	Gutter <i>Boys</i>	64.4	23.8	-	11.8	100
	Jenter <i>Girls</i>	24.0	65.2	-	10.8	100
	Sum <i>Total</i>	46.7	41.9	-	11.4	100
1968/69	Gutter <i>Boys</i>	64.5	23.5	0.1	11.9	100
	Jenter <i>Girls</i>	25.1	65.4	0.2	9.4	100
	Sum <i>Total</i>	46.6	42.5	0.2	10.7	100
1970/71	Gutter <i>Boys</i>	63.4	22.9	0.3	13.3	100
	Jenter <i>Girls</i>	25.9	63.9	0.3	9.9	100
	Sum <i>Total</i>	45.9	42.0	0.3	11.7	100
1971/72	Gutter <i>Boys</i>	65.2	22.8	0.4	11.6	100
	Jenter <i>Girls</i>	27.7	62.1	0.5	9.6	100
	Sum <i>Total</i>	47.5	41.4	0.5	10.7	100
1972/73	Gutter <i>Boys</i>	64.5	23.4	0.5	11.5	100
	Jenter <i>Girls</i>	28.7	60.3	1.5	9.5	100
	Sum <i>Total</i>	47.3	41.1	1.0	10.6	100
1973/74	Gutter <i>Boys</i>	63.7	21.7	2.2	12.5	100
	Jenter <i>Girls</i>	28.4	59.2	4.0	8.4	100
	Sum <i>Total</i>	46.3	40.2	3.1	10.5	100
1974/75	Gutter <i>Boys</i>	63.8	20.2	2.8	13.1	100
	Jenter <i>Girls</i>	29.0	56.9	4.6	9.5	100
	Sum <i>Total</i>	46.2	38.8	3.7	11.3	100

Tabell 8. Prosentandel jenter av elevene i første klasse i gymnasen etter linje og år.

Table 8. Female proportion in the first class at the Gymnas by type of course and year.

År Year	Real- linjer Science courses	Språk- linjer Arts courses	Samfunns- linje Social Sc. course	Økonomisk gymnas Commercial course	Reform- gymnas Experimental courses	Alle linjer All courses
1962/63	22.0	67.9	-	38.2	-	42.7
1964/65	22.7	66.2	-	39.3	-	42.9
1966/67	22.5	68.2	-	41.6	-	43.8
1968/69	24.5	69.9	-	39.7	-	45.5
1970/71	26.3	70.9	49.1	39.3	57.4	46.7
1971/72	27.6	71.0	52.3	42.6	49.9	47.5
1972/73	29.1	70.3	71.4	43.3	52.8	48.4
1973/74	30.2	72.6	64.3	39.5	49.8	49.3
1974/75	31.9	74.8	62.3	42.9	52.1	51.0

UTEKSAMINERTE ARTIANERE OG KANDIDATER FRA ØKONOMISK GYMNAS

I 1974 bestod 15 500 personer examen artium og 1 734 eksamen ved økonomisk gymnas. Disse tilsammen utgjorde 28.1 prosent av 19½-åringene i landet. Videre i denne publikasjonen vil de to gruppene samlet bli kalt artianere, og den prosentandel de utgjør av befolkningen i alder 19½ år ved tidspunktet for eksamen vil bli kalt artianerfrekvens.

Antall artianere har økt med nær 60 prosent i de siste ti år - fra ca. 10 800 i 1964, og artianerfrekvensen har i samme tidsrom økt med vel ti prosentenheter - fra 17.8 i 1964. Artianerfrekvensen ligger gjennomgående 4-5 prosentenheter lavere enn elevfrekvensen tre år tidligere. Denne forskjell er imidlertid ikke identisk med frafall, idet endel gymnaselever ved 1-årige og 2-årige artiumskurs ikke blir registrert som "elevtilgang".

Geografisk fordeling av artianerne.

Tabell 11 viser at artianerfrekvensen på 28.1 for hele landet i 1974 dekker ganske store regionale ulikheter. Det må her gjøres oppmerksom på at de artianere som tar artium i vedkommende fylke er satt i relasjon til alle 19½-åringene i fylket. Artianertallet i fylket er ikke korrigert for artianere hjemmehørende i andre fylker. Dette medfører at fylker med stor skolekapasitet får høyere artianerfrekvens enn de ville ha, dersom det kunne korrigeres for artianere hjemmehørende i andre fylker. Imidlertid er det nå mulig å foreta en slik korrigerings for artianere fra 1968, 1969, 1970¹⁾ og 1971, idet Statistisk Sentralbyrå i publikasjonene "Gymnaseksamen 1968", "Gymnaseksamen 1969", "Gymnaseksamen 1970" og "Gymnaseksamen 1971" har fordelt artianerne etter skole- og hjemstedsfylke.

1) Statistisk Sentralbyrå mangler fordeling etter hjemstedsfylke for 395 artianere fra 1970 med eksamen uten hovedkarakter. I beregningene av artianerfrekvensen etter hjemstedsfylke er det for disse artianere forutsatt at hjemstedsfylke er det samme som skolefylke.

Artianerfrekvensen for de enkelte fylker etter hjemstedsfylke og etter skolefylke blir da for 1968, 1969, 1970 og 1971 følgende:

Artianere etter hjemstedsfylke og etter skolefylke i prosent av antall personer i alder 19½ år i fylket.

Fylke	Artianerfrekvens etter							
	Hjemstedsfylke				Skolefylke			
	1968	1969	1970	1971	1968	1969	1970	1971
Østfold	22.0	23.0	21.9	24.4	22.0	22.8	22.0	24.3
Akershus	26.4	26.9	27.7	32.2	21.3	21.6	22.0	25.9
Oslo	29.7	28.4	29.7	32.1	34.9	33.2	34.2	37.8
Hedmark	21.0	21.2	20.9	26.6	18.8	19.9	19.0	25.0
Oppland	20.1	20.1	23.0	24.2	20.9	19.8	23.5	24.4
Buskerud	19.4	22.0	21.5	22.7	19.5	22.5	22.7	23.7
Vestfold	22.2	23.0	23.9	26.2	20.7	21.8	22.0	24.7
Telemark	20.3	21.2	23.3	25.8	21.7	22.0	24.4	26.7
Aust-Agder	22.3	22.1	19.7	23.4	21.9	20.7	19.0	21.2
Vest-Agder	24.9	26.6	26.3	28.9	24.6	28.4	27.0	28.9
Rogaland	21.9	21.8	23.0	24.2	22.9	22.6	23.5	23.8
Hordaland	20.9	23.7	22.1	26.0	14.0	18.4	16.0	21.4
Bergen	26.2	25.5	25.9	27.7	40.9	35.4	38.8	57.2
Sogn og Fjordane	17.1	23.3	25.6	27.4	16.3	20.8	24.6	25.9
Møre og Romsdal	18.2	19.7	20.0	20.8	16.3	18.9	19.1	18.8
Sør-Trøndelag	19.6	22.2	24.1	25.6	20.7	23.1	25.0	26.7
Nord-Trøndelag	18.6	18.5	17.8	22.1	16.9	17.3	17.1	20.4
Nordland	13.6	17.1	16.5	19.1	13.4	16.4	16.3	19.2
Troms	11.4	12.2	13.7	13.6	10.6	11.4	12.8	12.8
Finmark	10.9	11.3	11.3	11.1	10.3	11.1	10.8	10.5

Av tabellen fremgår det at ulikhetene i artianerfrekvens mellom fylkene blir noe mindre når statistikken korrigeres for artianere hjemmehørende

utenfor skolefylket. Særlig sterkt slår korreksjonen ut for Bergen og Oslo som da får lavere artianerfrekvens, mens deres tilgrensende fylker, Hordaland og Akershus, får høyere artianerfrekvens. Men også i en rekke andre fylker viser beregningene av artianerfrekvens etter hjemstedsfylke at skjevheten i den geografiske fordeling av artianere ikke er fullt så stor som beregningen etter skolefylke tyder på. Foruten Bergen og Oslo blir artianerfrekvensen lavere i fylkene Buskerud, Telemark og Sør-Trøndelag.

Beregningen av artianerfrekvens både etter hjemstedsfylke og etter skolefylke viser at Finnmark i begge tilfelle har den laveste artianerfrekvens. Mens den høyeste artianerfrekvens etter hjemstedsfylke finnes i Oslo og Akershus, er den etter skolefylke høyest for Bergen.

Imidlertid kan det være tvilsomt også om artianerfrekvens beregnet etter hjemstedsfylke viser det helt riktige bilde av geografiske forskjeller i artianerfrekvenser, idet det blant ungdommer i gymnasalder som ikke går på skole foregår til dels betydelige utflyttinger fra de egentlige hjemstedsfylker til sentrale fylker som Akershus, Oslo og Bergen. De som flytter og tar arbeid blir registrert som hjemmehørende i innflyttingsfylket. Grunnlaget for beregning av artianerfrekvensen blir således "for lite" i utflyttingsfylker og "for stort" i innflyttingsfylker. Dette betyr igjen at innflyttingsområdenes artianerfrekvens har en tendens til å bli undervurdert, mens det motsatte er tilfelle for fraflyttingsområdene.

Artianerfrekvenser etter skolefylke viser noe større geografiske forskjeller enn elevfrekvensene. Dette forhold har først og fremst sammenheng med at det i enkelte fylker er forholdsvis mange artianere som ikke har fulgt undervisning ved 3-årig gymnas. Det er ikke utarbeidet årlig statistikk over antall gymnasiaster som går på ett-årige og to-årige kurs i de enkelte fylker, bortsett fra en oversikt over privatister i første, annen og tredje klasse i gymnaset i vårsemesteret 1975, utar-

beidet av Gymnasrådet. Ifølge denne oversikten ser det ut til at tilgang til kortere artiumskurs i særlig grad finner sted i Oslo, Akershus og Hordaland. Eksempelvis var antall privatister i avgangsklasser i Oslo våren 1975 omtrent det samme som antall uteksaminerte artianere i dette fylket året før. Det bør vel her minnes om at det er artianernes skolefylke - ikke hjemstedsfylke - som er beregningsgrunnlag for artianerfrekvensene. Det er altså ikke en så klar og entydig geografisk utjevningstendens i artianerfrekvensene som i elevfrekvensene i tiårsperioden 1964-1974. De to nordligste fylker, Troms og Finnmark, som har, og gjennomgående har hatt, lavest artianerfrekvens, har i tiårsperioden fått mindre økning i frekvensen enn landet som helhet, regnet i prosentenheter. Disse to fylkene sammen med Nord-Trøndelag og Nordland har likevel oppnådd mer enn fordobling av artianerfrekvensen i løpet av perioden - fra 6.4 til 14.3 for Finnmarks vedkommende og fra 8.6 til 17.0 for Troms. For Oslo var artianerfrekvensen i 1974 ca. 46, dvs. en økning på ca. 15 prosentenheter på ti år - fra vel 30 i 1964. Akershus og Oslo sammenlagt hadde i 1974 en artianerfrekvens på ca. 40, i 1964 var den 26. (Se for øvrig tabell 11).

Fordeling på kjønn.

Utjevningen av artianerfrekvensene mellom gutter og jenter er, naturlig nok, foreløpig ikke kommet fullt så langt som elevfrekvensene. Med de kriterier som brukes i denne meldingen for elevfrekvens, vil endringer i denne gi tilsvarende utslag i artianerfrekvens først tre år senere. Effekten av frafall og tilgang til kortere artiumskurs har ikke vært analysert, idet individual-statistikk over gymnaselever ikke har vært tilgjengelig. Imidlertid var artianerfrekvensen for jenter og gutter omtrent den samme i 1974 - ca. 28 prosent. Forskjellen mellom gutter og jenter var faktisk mindre blant artianere i 1974 enn blant de nye elevene i første klasse tre år tidligere. Dette kan skyldes flere forhold: et større frafall blant gutter enn blant jenter, eller en større tilgang av jenter enn av gutter til de kortere artiumskurs.

Av artiumskullet 1974 var 48.8 prosent jenter, mot 41.7 prosent ti år tidligere.

Fordeling på fylker og kjønn.

Den fylkesvise fordeling av artianerfrekvensene for hvert kjønn viser at forskjellen mellom gutter og jenter stort sett er minst i Østlands- og Agderfylkene, og størst i Vestlandfylkene. En sammenslåing av fylkene til tre større områder: Østlandet m/Agder, Vestlandet m/Trøndelag og Nord-Norge viser at for det første området var artianerfrekvensen i 1974 31.0 for gutter, 34.4 for jenter, for det andre området 24.4 for gutter, 20.4 for jenter og for Nord-Norge 19.6 for gutter, 18.4 for jenter. (Se for øvrig tabell 12).

Fordeling på linjer.

Av artiumskullet 1974 hadde 42.6 prosent real- eller naturfaglinje, 43.7 prosent språklig linje, 3.6 prosent samfunnslinje og 10 prosent økonomisk gymnas. Ti år tidligere var fordelingen noe anderledes, idet det var flere artianere på reallinjene enn på språklinjene - henholdsvis 46.6 og 44.5 prosent. Sosiallinje og reformgymnas eksisterte ikke.

Fordeling på linjer og kjønn.

Som nevnt i kapitlet om nye elever er valg av gymnaslinjer svært forskjellig for gutter og jenter. Omkring 64-66 prosent av de kvinnelige artianere de par siste år tok språklig artium, 24 prosent hadde real- eller naturfaglinje, ca. 9 prosent økonomisk gymnas, og resten - 1.6-3.9 prosent samfunnslinje. Siden samfunnslinje ble etablert har andelen på språklinjene gått ned mens reallinjene hadde omtrent den samme andel av de kvinnelige artianerne.

Av de mannlige artianere de par siste år tok vel 24 prosent språklig artium, vel 60 prosent real- eller naturfaglinje, ca. 12 prosent økonomisk gymnas og 2-4 prosent tok eksamen ved samfunnslinje. Også for

guttenes vedkommende har etableringen av samfunnslinje i liten grad endret andelen på reallinjene - det er hovedsaklig språklinjenes andel som er blitt mindre.

Sammenligning av førstegymnasiastenes og artianernes fordeling på linjer viser at i løpet av 3 år synker andelen på reallinjene, mens den øker på språklinjene for begge kjønn. Årsakene til dette kan være flere: frafallet på reallinjene er større enn på språklinjene, en del elever som begynner på reallinje skifter til språklinje og i tilgangen til toårige og ettårige kurs er det flere som velger språklinjer - antakelig virker alle disse faktorer sammen. Forskyvningene har i 1970-årene utgjort 2-5 prosentenheter. (Se for øvrig tabell 15).

Den økende andel jenter blant artianere har også medført større andel jenter på samtlige av de tradisjonelle artiumslinjer. Økningen har vært sterkest på reallinjene, der knapt 20 prosent av artianerne i 1964 var jenter, mot 27.3 prosent i 1974. På språklinjene har andelen jenter i samme tidsrom økt fra ca. 66 til ca. 71 prosent, og på økonomisk gymnas fra knapt 35 til ca. 42 prosent.

Tabell 9. Artianere, absolutte tall og i prosent av antall personer i alder 19½ år.

Table 9. *Gymnas graduates - absolute numbers and as a percentage of the population aged 19½ years.*

År Year	Antall personer i alder 19½ år <i>Population aged 19½ years</i>	Antall artianere <i>Gymnas graduates</i>	Artianer- frekvens <i>Gymnas graduate frequency</i>
1950	44 151	4 484	10.2
-	-	-	-
1955	39 515	4 137	10.5
1956	40 559	4 617	11.4
1957	41 879	4 935	11.8
1958	43 161	5 289	12.3
1959	44 373	5 452	12.3
1960	43 990	5 770	13.3
1961	46 057	6 816	14.8
1962	51 177	8 198	16.0
1963	56 233	9 659	17.2
1964	60 429	10 786	17.8
1965	64 550	11 904	18.4
1966	66 100	12 279	18.6
1967	63 500	12 962	20.4
1968	61 528	13 034	21.2
1969	60 250	13 451	22.3
1970	59 238	13 488	22.8
1971	59 425	14 882	25.0
1972	60 708	15 444	25.4
1973	60 981	16 293	26.7
1974	61 280	17 234	28.1

Tabell 10. Artianere etter skolefylke og år.
 Table 10. Gymnas graduates by year and county.

Skolefylke County	Antall artianere årene Number of gymnas graduates in the years							
	1964	1966	1968	1970	1971	1972	1973	1974
Østfold	626	768	741	704	779	838	837	927
Akershus	717	851	941	981	1 178	1 327	1 379	1 679
Oslo	2 655	2 705	2 503	2 383	2 552	2 586	2 769	2 793
Hedmark	383	508	519	474	637	639	662	708
Oppland	414	478	577	593	614	590	648	697
Buskerud	419	512	580	657	675	797	787	829
Vestfold	431	513	552	589	665	692	718	713
Telemark	462	562	539	575	630	600	661	662
Aust-Agder	215	231	285	228	262	312	293	330
Vest-Agder	333	437	472	518	570	546	585	612
Rogaland	822	835	982	1 033	1 058	1 127	1 131	1 278
Hordaland	353	439	590	640	883	477	1 653	1 612
Bergen	665	750	793	745	750	1 064		
Sogn og Fjordane	207	189	269	380	403	444	476	451
Møre og Romsdal	496	620	639	712	726	769	762	872
Sør-Trøndelag	707	732	748	875	937	938	1 003	1 131
Nord-Trøndelag	198	255	332	320	384	385	463	462
Nordland	382	547	567	639	746	763	864	874
Troms	191	191	251	293	291	369	416	402
Finnmark	81	125	154	149	142	181	186	202
Hele landet Whole country	10 757	12 248	13 034	13 488	14 882	15 444	16 293	17 234

Fordeling på fylker mangler for artianere med utsatt prøve fra tidligere år for årene 1964-1967, da slik spesifikasjon ikke finnes i Gymnasrådet. Summene i denne tabellen for de nevnte år er derfor noe lavere, jfr. tabell 9.

Tabell 11. Artianere i prosent av personer i alder 19½ år etter skolefylke og år.

Table 11. *Gymnas graduates as a percentage of population aged 19½ years, by county and year.*

Skolefylke County	Artianerfrekvens <i>Gymnas graduate frequency</i>							
	1964	1966	1968	1970	1971	1972	1973	1974
Østfold	18.5	20.5	22.0	22.0	24.3	24.9	24.6	27.7
Akershus ¹⁾	16.6	18.3	21.3	22.0	25.9	27.2	27.6	32.6
Oslo ¹⁾	30.7	31.2	34.9	34.2	37.8	41.5	45.1	45.9
Hedmark	14.8	17.4	18.8	19.0	25.0	23.5	24.9	26.6
Oppland	16.3	16.6	20.9	23.5	24.4	22.6	24.6	25.8
Buskerud	14.0	15.4	19.5	22.7	23.7	27.0	26.4	27.3
Vestfold	16.3	17.2	20.7	22.0	24.7	24.6	25.3	25.6
Telemark	19.3	21.1	21.7	24.4	26.7	24.4	27.5	27.8
Aust-Agder	17.9	16.8	21.9	19.0	21.2	23.8	22.9	25.9
Vest-Agder	18.5	21.0	24.6	27.0	28.9	26.8	28.7	29.5
Rogaland	20.5	19.0	22.9	23.5	23.8	24.5	24.5	27.4
Hordaland og Bergen	17.2	18.9	22.5	23.4	27.3	25.0	26.7	26.5
Sogn og Fjordane	14.5	11.7	16.3	24.6	25.9	26.8	28.1	26.6
Møre og Romsdal	14.1	16.3	16.3	19.1	18.8	19.6	19.4	22.0
Sør-Trøndelag	19.6	19.0	20.7	25.0	26.7	26.3	28.0	30.9
Nord-Trøndelag	10.7	12.5	16.9	17.1	20.4	19.8	23.9	23.5
Nordland	9.4	12.2	13.4	16.3	19.2	19.4	21.6	21.9
Troms	8.6	7.8	10.6	12.8	12.8	16.2	17.7	17.0
Finnmark	6.4	8.1	10.3	10.8	10.5	13.3	13.5	14.3
Hele landet <i>Whole country</i>	17.8	18.6	21.2	22.8	25.0	25.4	26.7	28.1

1) Artianerfrekvensene for Akershus og Oslo sammenlagt blir henholdsvis 26.0, 26.8, 26.7, 27.1, 29.7, 28.5, 29.5, 33.0, 33.5, 37.3 og 39.8 for årene 1964-1974.

Tabell 12. Artianere i prosent av personer i alder 19½ år etter skolefylke, år og kjønn.

Table 12. *Gymnas graduates as a percentage of population 19½ years by county, year and sex.*

Skolefylke <i>County</i>	Artianerfrekvens <i>Gymnas graduate frequency</i>									
	1966		1968		1970		1972		1974	
	Gut- ter <i>Boys</i>	Jen- ter <i>Girls</i>	Gut- ter <i>Boys</i>	Jen- ter <i>Girls</i>	Gut- ter <i>Boys</i>	Jen- ter <i>Girls</i>	Gut- ter <i>Boys</i>	Jen- ter <i>Girls</i>	Gut- ter <i>Boys</i>	Jen- ter <i>Girls</i>
Østfold	23.5	17.3	24.7	19.1	23.2	19.8	27.3	22.4	27.9	27.5
Akershus	20.1	16.5	23.1	19.5	22.3	21.3	28.3	27.2	31.8	33.5
Oslo	36.6	26.1	38.2	31.7	35.7	26.9	44.6	38.7	46.3	45.6
Hedmark	17.7	17.0	21.0	16.2	18.0	18.7	23.1	24.1	25.8	27.5
Oppland	18.4	14.8	21.6	20.1	21.7	22.9	21.5	23.7	26.3	25.3
Buskerud	16.9	13.8	20.5	18.5	23.9	20.8	26.0	28.1	24.0	30.8
Vestfold	18.1	16.2	23.1	18.0	21.7	20.3	23.5	25.7	26.3	25.0
Telemark	24.5	17.4	23.8	19.4	26.3	21.0	24.3	24.6	26.7	29.0
Aust-Agder	20.5	12.6	25.0	18.5	19.7	16.4	25.9	21.6	27.6	24.2
Vest-Agder	23.9	17.9	27.0	21.7	27.3	24.0	27.8	25.6	29.3	29.8
Rogaland	22.6	15.2	25.1	20.5	25.7	19.4	26.6	22.2	27.8	26.9
Hordaland	11.0	9.4	15.3	12.5	15.4	16.2	} 25.2	} 24.8	} 28.0	} 24.9
Bergen	39.7	25.6	52.7	30.5	42.9	26.7				
Sogn og Fjordane	12.6	10.5	17.0	15.5	26.4	21.9	26.0	27.8	25.2	28.3
Møre og Romsdal	18.7	13.2	18.1	14.4	20.7	16.6	21.5	17.6	23.7	20.1
Sør-Trøndelag	22.3	15.6	24.2	17.3	26.7	21.2	27.2	25.5	33.2	28.6
Nord-Trøndelag	13.5	11.3	18.3	15.2	18.1	15.8	20.9	18.6	23.3	23.7
Nordland	13.8	10.3	13.9	12.8	18.2	13.0	21.1	17.3	21.7	22.1
Troms	9.6	5.9	11.9	9.0	12.6	10.6	18.7	13.5	19.0	14.8
Finmark	9.7	6.4	12.3	8.2	10.2	9.3	14.5	11.9	14.4	14.2
Hele landet <i>Whole country</i>	20.9	16.0	23.2	19.0	23.4	20.0	26.2	24.6	28.2	28.0

Tabell 13. Prosentandel jenter av artianere etter skolefylke og år.
 Table 13. Female percentage of Gymnas graduates by county and year.

Skolefylke <i>County</i>	1966	1968	1970	1972	1973	1974
Østfold	40.4	42.1	44.6	43.8	45.0	47.8
Akershus	45.6	44.8	48.7	50.3	50.8	50.6
Oslo	43.8	47.1	47.2	49.4	50.1	51.9
Hedmark	44.7	39.9	48.3	48.5	47.6	50.4
Oppland	43.7	47.3	49.3	50.3	50.9	49.1
Buskerud	43.6	47.1	45.3	50.3	52.1	55.1
Vestfold	45.0	41.3	45.5	49.7	47.5	46.8
Telemark	40.0	42.7	42.7	48.8	47.0	49.7
Aust-Agder	35.1	40.0	42.7	44.6	50.9	46.1
Vest-Agder	41.9	40.3	44.5	46.0	43.1	49.0
Rogaland	39.4	43.4	41.2	44.2	48.3	48.4
Hordaland og Bergen	42.7	40.9	45.6	48.3	46.8	46.2
Sogn og Fjordane	39.2	43.9	41.5	48.2	47.1	49.0
Møre og Romsdal	39.7	41.8	41.9	42.8	44.5	43.5
Sør-Trøndelag	40.3	42.0	44.0	48.5	50.2	46.5
Nord-Trøndelag	42.4	40.4	41.5	44.4	48.2	48.1
Nordland	38.6	44.1	36.9	41.4	43.1	47.0
Troms	36.6	40.6	41.7	40.9	43.3	42.3
Finnmark	38.4	39.0	45.9	42.5	51.6	49.0
Hele landet <i>Whole country</i>	42.0	43.4	44.7	47.3	48.1	48.8

Tabell 14. Artianere etter linje, år og kjønn.
 Table 14. Gymnas graduates by type of course, year and sex.

År Year	Arti- anere	Gymnas gradu- ates	Real- linjer Science courses	Språk- linjer Arts courses	Samfunns- linjer Social Sc. courses	Økonomisk gymnas Commercial courses	Alle linjer All courses
1964	Gutter	Boys	3 995	1 641	-
	Jenter	Girls	992	3 150	-
	Sum	Total	4 987	4 791	-	979	10 757
1966	Gutter	Boys	4 419	1 938	-	766	7 123
	Jenter	Girls	1 180	3 570	-	406	5 156
	Sum	Total	5 599	5 508	-	1 172	12 279
1968	Gutter	Boys	4 549	1 980	-	842	7 371
	Jenter	Girls	1 260	3 892	-	511	5 663
	Sum	Total	5 809	5 872	-	1 353	13 034
1970 ¹⁾	Gutter	Boys	4 358	1 954	9	938	7 259
	Jenter	Girls	1 284	4 008	13	529	5 834
	Sum	Total	5 742	6 226	22	1 498	13 488
1971 ¹⁾	Gutter	Boys	4 784	1 997	6	900	7 687
	Jenter	Girls	1 468	4 370	11	552	6 401
	Sum	Total	6 645	6 679	17	1 541	14 882
1972	Gutter	Boys	4 909	2 093	80	1 061	8 143
	Jenter	Girls	1 576	5 047	72	606	7 301
	Sum	Total	6 485	7 140	152	1 667	15 444
1973	Gutter	Boys	5 196	2 050	149	1 069	8 464
	Jenter	Girls	1 876	5 129	122	702	7 829
	Sum	Total	7 072	7 179	271	1 771	16 293
1974	Gutter	Boys	1 007	8 832
	Jenter	Girls	727	8 402
	Sum	Total	1 734	17 234

1) Fullstendig fordeling på kjønn mangler for 1970 og 1971. Dette er grunnen til at summen av gutter og jenter for disse to år blir mindre enn totalen, henholdsvis 395 og 794.

Tabell 15. Artianere prosentfordelt på linjer etter år og kjønn.
 Table 15. *Gymnas graduates by type of course, year and sex. Percentages.*

År Year	Arti- anere	Gymnas gradu- ates	Real- linjer Science courses	Språk- linjer Arts courses	Samfunns- linjer Social Sc. courses	Økonomisk gymnas Commercial course	Alle linjer All courses
1964	Sum	<i>Total</i>	46.4	45.5	-	9.1	100
1966	Gutter	<i>Boys</i>	62.0	27.2	-	10.8	100
	Jenter	<i>Girls</i>	22.9	69.2	-	7.9	100
	Sum	<i>Total</i>	45.6	44.9	-	9.5	100
1968	Gutter	<i>Boys</i>	61.7	26.9	-	11.4	100
	Jenter	<i>Girls</i>	22.3	68.7	-	9.0	100
	Sum	<i>Total</i>	44.6	45.0	-	10.4	100
1970 ¹⁾	Gutter	<i>Boys</i>	
	Jenter	<i>Girls</i>	
	Sum	<i>Total</i>	42.6	46.1	0.2	11.1	100
1971 ¹⁾	Gutter	<i>Boys</i>	
	Jenter	<i>Girls</i>	
	Sum	<i>Total</i>	44.6	44.9	0.1	10.4	100
1972	Gutter	<i>Boys</i>	60.3	25.7	1.0	13.0	100
	Jenter	<i>Girls</i>	21.6	69.1	1.0	8.3	100
	Sum	<i>Total</i>	42.0	46.2	1.0	10.8	100
1973	Gutter	<i>Boys</i>	61.4	24.2	1.8	12.6	100
	Jenter	<i>Girls</i>	24.0	65.5	1.6	9.0	100
	Sum	<i>Total</i>	43.4	44.1	1.7	10.9	100
1974 ²⁾	Gutter	<i>Boys</i>	60.3	24.4	3.9	11.4	100
	Jenter	<i>Girls</i>	24.0	64.0	3.3	8.7	100
	Sum	<i>Total</i>	42.6	43.7	3.6	10.1	100

1) Fullstendig fordeling på kjønn mangler for 1970 og 1971. Dette er grunnen til at det ikke er foretatt prosentfordeling for hvert kjønn disse to år.

2) Prosentfordelingen er foretatt med basis i beregnet fordeling av artianerne fra reformgymnas etter linjer og kjønn.

Tabell 16. Prosentandel jenter av artianere etter linje og år.
Table 16. Female proportion of Gymnas graduates by type of course and year.

År Year	Real- linjer <i>Science courses</i>	Språk- linjer <i>Arts courses</i>	Samfunns- linjer <i>Social Sc. courses</i>	Økonomisk gymnas <i>Commercial course</i>	Alle linjer <i>All courses</i>
1964	19.9	65.7	-
1966	21.1	64.8	-	34.6	42.0
1968	21.7	66.3	-	37.8	43.4
1970 ¹⁾	22.6	67.2	59.1	36.0	44.7
1972	24.3	70.7	47.4	36.4	47.3
1973	26.5	71.4	45.0	39.6	48.1
1974	27.5	71.4	45.0	41.9	48.8

1) Prosentandel kvinner i 1970 er beregnet på grunnlag av antall artianere med kjent kjønn.

SUMMARY IN ENGLISH

GYMNAS ENTRANTS

In 1974 there were a little more than 22 200 new entrants to the first class of the Norwegian Gymnas (High School). This was 36.1 per cent of the Norwegian population aged 16½ years, which is the usual age for entering Gymnas. The pupil frequency (number of entrants to the first class as a percentage of population aged 16½ years) increased from 23.3 to 36.1 during the period 1964-1974. (Table 1.)

Pupil frequency - geographical differences.

There are considerable differences in pupil frequency throughout the various parts of the country. In Oslo and the nearest county Akershus the pupil frequency in 1974 was 51, whereas in the northern most county Finnmark it was scarcely 22. There has, however, been a significant levelling out between the various parts of the country during the last ten years. For the country as a whole, the pupil frequency increased by 75 per cent from 1964 to 1974. In Oslo and Akershus the growth was 35 per cent, whilst in certain counties which had a rather low pupil frequency in 1964, the frequency quadrupled or tripled during the period. (Table 3.)

Pupil frequency - sex differences.

Traditionally larger proportions of boys than of girls has entered Gymnas. At the beginning of this century only ten per cent of Gymnas students were girls, but the proportion increased rapidly to 33 per cent in 1915. It then remained rather stable for 25 years, increased again during the Second World War to 40 per cent - at which stage it remained for another fifteen years. At the beginning of the 1960-ies the female proportion among Gymnas entrants again began moving upwards. The pupil frequency of girls outdid that of boys in 1973. In 1974 the pupil frequency for girls was 37.6 as against 34.6 for boys. (Table 4.)

Distribution on courses - sex differences.

There are, however, still considerable sex differences in the choice of Gymnas course. The majority of girls tend to choose Arts courses, whereas boys prefer Natural Science courses (which are a prerequisite for entering certain fields of studies at universities - such as engineering, medicine, dentistry and pharmacy). The tables 6, 7 and 8 show the distribution on Gymnas courses of pupils in the first class by sex.

GYMNAS GRADUATES

In 1974 the number of students who graduated from Gymnas was a little more than 17 200 - an increase of nearly 60 per cent over ten years. The Gymnas graduate frequency (number of Gymnas graduates as a percentage of population aged 19½ years) increased from 17.8 in 1964 to 28.1 in 1974. (Table 9.)

Geographical distribution.

The geographical differences in Gymnas graduate frequency, as a matter of course, correspond approximately to the differences in pupil frequency, three years earlier. (The length of studies at Gymnas normally is three years.) In 1974 Gymnas graduate frequency was 39.8 for Oslo with Akershus (45.9 for Oslo alone) and 14.3 for Finnmark (for the three counties of North-Norway together it was 19). (Table 11.)

Gymnas graduate frequencies for boys and girls in each county is shown in table 12. In 1974 the frequency was only 0.2 percentages higher for boys than for girls - thus the difference between the sexes was smaller than among first class pupils three years earlier. This might be due to a lower drop-out rate among girls than among boys (or less drop-out from Arts courses than from Natural Science courses) or greater influx of girls than of boys to the two and one year courses or, more likely, a combination of these two factors. (Two and one year courses are per-

formed, and the entrants to these courses are not included in the statistics on influx of pupils to Gymnas.)

Distribution on courses.

The distribution on courses of Gymnas graduates who passed the examination in 1974 was as follows: 42.6 per cent on Natural Science courses, 43.7 on Arts courses, 3.6 on the Social Science course and 10 per cent on the Commercial course.

As mentioned in the chapter on Gymnas entrants boys and girls differ considerably in their choice of Gymnas course. In 1974 60 per cent of male graduates had Natural Science courses, 24 per cent had Arts courses, 4 per cent had the Social Science course and 11 per cent the Commercial course, whereas of female graduates 24 per cent had Natural Science courses, 64 per cent Arts courses, 3 per cent the Social Science course and 9 per cent the Commercial course. Ten years earlier the Social Science course was not yet established, consequently there were larger proportions on the Natural Science and Arts courses; this was the case for both sexes. Apparently the establishing of Social Science course has reduced the proportion on the Arts courses more than the Natural Science courses. (Table 15.)

A comparison between Gymnas entrants and Gymnas graduates three years later, as to distribution on course, show a decrease in the proportion with Natural Science courses and an increase on Arts courses. This is the case for boys as well as for girls. There are several factors that might affect this - the drop-out rate might be higher on Natural Science courses, some pupils switch from Natural Science to Arts courses and the two and one year courses might have more pupils at Arts courses than at Natural Science courses. Probably all these factors have an effect, but neither of them have been closely analysed.